

4. Orientering om vurdering af trusler, trends og beredskabets robusthed ift. terror m.v.

Sagsnr.: 22/7423

Resumé

Bestyrelsen forelægges redegørelse omkring vurdering af trusler, trends og erfaringer samt hvordan disse påvirker robustheden af beredskabet i forhold til terror m.v. til orientering, jf. 'Terrorstrategi for Hovedstadens Beredskab I/S', som bestyrelsen godkendte den 13. januar 2016.

Punktet har været drøftet i Arbejdsudvalget på udvalgets møde den 9. november 2022. Arbejdsudvalget anbefaler indstillingen overfor bestyrelsen.

Indstilling

Det indstilles:

- at bestyrelsen tager orienteringen om vurderingen af trusler, trends og beredskabets robusthed i forhold til terror m.v. til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Det fremgår af 'Terrorstrategi for Hovedstadens Beredskab I/S', som bestyrelsen godkendte på bestyrelsesmødet den 13. januar 2016, at Hovedstadens Beredskab efter behov, og en gang årligt, udarbejder en redegørelse til bestyrelsen med vurdering af trusler, trends og erfaringer samt hvordan disse påvirker robustheden af beredskabet i forhold til terror m.v. Bestyrelsen fik senest en redegørelse herom på bestyrelsesmødet i oktober 2021.

I medfør af Bekendtgørelse om risikobaseret dimensionering af det kommunale redningsberedskab, skal redningsberedskabet kunne yde en - i forhold til lokale risici - forsvarlig forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger.

Blandt andet med afsæt i de initiativer, der er iværksat på baggrund af Terroranalysen fra 2016, tages der eksplicit højde for Hovedstadens Beredskabs evne til at foretage en forebyggende, begrænsende og afhjælpende indsats ved terrorhandlinger i den seneste fælles Risikobaserede Dimensionering, RBD 2021+, jf. beskrivelsen af kapacitetsområder og niveauer, primært vedr. SIKS (Særlig Indsats i Kritiske Situationer) i afsnit 9.7, og i den tilhørende scenarieanalyse 'Terror og andre sikkerhedshændelser' i afsnit 9.13.

Trusselsvurdering

I Danmark er der de seneste år faldet dom i flere sager, hvor personer er blevet dømt efter straffelovens terrorparagraffer. Blandt disse sager er der også flere domme for forsøg på at begå terrorangreb. I to separate sager er personer dømt for at have anskaffet sig skydevåben og

ammunition til brug for en eller flere terrorhandlinger i Danmark eller udlandet. I februar 2021 blev flere personer anholdt i Danmark, hvoraf fem er sigtet for forsøg på eller medvirken til forsøg på terrorisme.

Sammenlignet med de fleste europæiske lande er der, når man tager højde for forskelle i befolkningsstørrelsen, afværget et markant antal potentielle terrorangreb i Danmark i de seneste år. Det understreger, at der i Danmark befinder sig personer og mindre grupper, der både har intention om og kapacitet til at gennemføre terrorangreb.

De seneste års domme i danske terrorsager, herunder såvel karakteren som antallet af sager, understreger både Forsvarets Efterretningstjenestes og Center for Terroranalyses/PET (CTA) seneste vurderinger fra hhv. december 2021 og marts 2022 af, at terrortruslen mod Danmark, og især hovedstadsområdet, fortsat er alvorlig. Det betyder, at der er en erkendt trussel i form af kapacitet, hensigt og planlægning.

Militante islamister udgør fortsat den væsentligste terrortrussel mod Danmark. Der er personer i Danmark og i udlandet, der sympatiserer med og inspireres af udenlandske militant islamistiske terrorgrupper, særligt Islamisk Stat og al-Qaeda.

Truslen fra antimyndighedseksremister er iflg. CTA på niveauet 'begrænset' – dvs., at der er en potentiel trussel, men begrænset kapacitet og/eller hensigt. Truslen fra højreekstremister vurderes af CTA til at være på niveauet 'generel' – dvs., at der er kapacitet og/eller hensigt og mulig planlægning.

Voldelige handlinger, der rammer uskyldige civile, har historisk typisk været forbeholdt terrorangreb. I de sidste par år er der dog - både i Danmark og andre vestlige lande - set angreb og andre voldelige handlinger mod civile, der ikke karakteriseres som terror. Det handler i stedet om hadforbrydelser, krænkelssager, voldelige handlinger udført af psykisk syge, bandeskyderier i det offentlige rum mv.

Faktorer såsom radikalisering i samfundet, at sociale medier i stigende grad anvendes til at fremsætte truende ytringer (bl.a. imod offentlige personer), eller til at dele vildledende information mv., kan ifølge CTA's vurdering påvirke visse psykisk uligevægtige eller meget påvirkelige personer til at begå voldelige handlinger, der kan sammenlignes med terror. I samspil med andre risikofaktorer såsom social isolation, marginalisering eller væsentlige livsændringer, kan det være en skærpende omstændighed for truslen om at begå voldelige handlinger.

CTA vurderer også, at der i de danske kriminelle miljøer findes enkeltpersoner med sympati for militant islamisme herunder også personer, som har været udrejst til Syrien/Irak for at tilslutte sig en militant islamistisk gruppe. CTA vurderer, at det kan skærpe truslen, hvis personer, der påvirkes af militant islamistisk propaganda, samtidig er tilknyttet kriminelle miljøer med en høj grad af voldsparathed og adgang til våben. Herudover vil vedvarende relationer mellem personer fra det kriminelle miljø og militant islamistiske miljøer kunne øge militante islamisters kapacitet til at udføre terrorangreb med skydevåben og sprængstoffer i Danmark.

Det mest sandsynlige terrorangreb i Danmark er stadig et angreb, der udføres med let tilgængelige midler, skydevåben eller hjemmelavede bomber og som udføres af en mindre gruppe eller en soloterrorist. CTA vurderer, at truslen både kan udgå fra personer i danske militant islamistiske miljøer og fra andre radikaliserede personer i Danmark og udlandet.

De mest sandsynlige mål for et terrorangreb i Danmark er symbolmål eller ubeskyttede civile mål, såsom et offentligt befærdet sted. Symbolmål omfatter bl.a. personer, institutioner og begivenheder, der kan opfattes som islamkrænkende. Andre mulige symbolmål er jødiske mål, politi og militær – særligt i forbindelse med bevogtningsopgaver. Dette medfører, at truslen er særlig markant i hovedstadsområdet.

Den øgede trussel for hadforbrydelser, krænkelsessager, voldelige angreb udført af psykisk uligevægtige samt truslen fra de kriminelle miljøer har dog medført, at arenaen for voldelige handlinger ikke alene udgøres af symbolobjekter og store menneskemængder i de større byer, men også kan findes i lokalsamfundet, indkøbscentre, sportshaller, på skoler, institutioner mv.

Cybertruslen mod Danmark er stadig høj, hvilket bl.a. understreges af både kriminelles og statslige aktørers angreb på danske interesser. Der har i det sidste år været flere eksempler på, at forskellige aktører angriber internettets infrastruktur, hvilket har påvirket både virksomheders og myndigheders evne til at levere kritiske ydelser. For beredskabet er især Alarm- og Vagtcentralen samt den databaserede kommunikation og informationssøgning vitale funktioner, der fortsat skal sikres.

Robusthed

Vurderingen af robustheden tager afsæt i en status på implementeringen af Terroranalysen 2016, hvis overordnede indsatsområder ift. evnen til at forebygge og håndtere terror er videreført i regi af RBD 2021+, jf. hovedsageligt afsnit 8.6 'Kompetencer, øvelser og træning' og afsnit 8.15 'Samarbejde med andre aktører'.

Efter at alle COVID-19 restriktioner er blevet hævet, er implementeringen af de besluttede tiltag forløbet planmæssigt.

Der har i løbet af sidste del af 2020 og første del af 2021 været fokus på følgende områder:

- at uddanne mandskabet til på egen hånd at arbejde på ikke-sikrede skadesteder, alternativt at arbejde under sikring ved Politiet.
- at fortsætte styrkelse af kapaciteten til at behandle og håndtere sårede personer i forbindelse med terrorangreb eller andre lignende situationer ved eksempelvis events og større arrangementer.

På baggrund af dette er følgende konkrete tiltag blevet gennemført i 2021/2022:

- Der er gennemført et kompetenceløft i forhold til behandlingskompetencer og evnen til at kunne arbejde i ikke-sikrede miljøer for alle brandfolk i Hovedstadens Beredskab. Cirka 280 personer har gennemført uddannelsen 'Taktisk basisuddannelse'. Desuden er der uddannet et instruktørkorps på 7 mand for at sikre vedligeholdelsen af de opnåede kompetencer.
- Specialtjenesten har - i samarbejde med Politiet og Region Hovedstaden/TEMS (Tactical Emergency Medical Service) - afholdt 2 forskellige temauger, hvor fokus hhv. har været på håndtering af mange tilskadekomne (oprettelse af såkaldt CCP (Casualty Collective Point – fremskudt 'behandlingsplads' i objektet og efterfølgende transport af tilskadekomne til sikkert miljø) samt håndteringen af eksplosionsskader og svære traumeskader ved såkaldte 'run over'-scenarier.
- Nye køretøjer er leveret til Specialtjenesten. Herved opnås der bl.a. en hurtigere respons, idet mandskabet nu kan iklæde sig beskyttelsesudstyr under fremkørsel. Der er desuden indkøbt et særligt køretøj, der er dimensioneret til indsatser ved sikkerhedshændelser.

- Specialtjenesten har i samarbejde med Politiet og Region Hovedstaden/TEMS ved fire tilfælde gennemført scenarietræning i forbindelse med angreb med skydevåben i shopping centret Fisketorvet, hvilket kom til stor gavn under hændelsen i Field's.
- Der har været gensidig uddannelse og træning mellem Specialtjenesten og Politiet med fokus på bl.a. ledelsesmæssigt samarbejde, håndtering af hændelser med brandtrussel samt taktisk fremrykning i ikke-sikrede miljøer.
- Der er planlagt yderligere uddannelse for alle brandfolk i 2023, hvor fokus ligger på alarmering og fremkørsel samt indsættelse i risikoområder, herunder samarbejde med Politiet.
- Det afsluttende uddannelsesmodul for Specialtjenesten (CCP-provider) er planlagt til februar-marts 2023.

I vedlagte bilag gives en uddybende status på implementeringen, herunder de områder, hvor der fortsat arbejdes på at oparbejde den fornødne kapacitet.

Det indstilles, at bestyrelsen tager orienteringen om vurderingen af trusler, trends og beredskabets robusthed i forhold til terror til efterretning.

Beslutning i Bestyrelsen den 30-11-2022

Til efterretning.

Fraværende: Michael Vindfeldt, Sisse Marie Welling, Kim Christiansen